

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Haridus- ja teadusminister
määrus
algtekst-terviktekst
01.09.2019
31.08.2024
RT I, 22.08.2019, 10

Õpetajate koolituse raamnõuded

Vastu võetud 16.08.2019 nr 35

Määrus kehtestatakse [kõrgharidusseaduse](#) § 7 lõike 4 alusel.

1. peatükk Üldsätted

§ 1. Määruse ülesanne ja reguleerimisala

- Õpetajate koolituse raamnõuded kehtestavad ühtsed nõuded õpetajate koolitamisel koolieelse lasteasutuse, lasteae-õppeasutuse, põhikooli ja gümnaasiumi, kutseõppeasutuse, rakenduskõrgkooli ning ülikooli jaoks, olenemata õppeasutuse õiguslikust seisundist.
- Õpetajate koolituse raamnõuded reguleerivad koolieelse lasteasutuse õpetaja, põhikooli klassiõpetaja, põhikooli ja gümnaasiumi ühe või mitme aine õpetaja ja eripedagoogi, kutseõppeasutuse õpetaja ning rakenduskõrgkooli ja ülikooli akadeemilise töötaja koolitust.
- Õpetajate koolituse raamnõuded määravad õpetajakoolitusele, õpetaja kutseastale (edaspidi *kutseaasta*) ja tööalasele täiendusõppele esitatavad nõuded.
- Õpetajakoolitusele kohaldatakse kõrgharidusseaduse § 3 lõike 4 alusel Vabariigi Valitsuse määrusega kehtestatud kõrgharidusstandardi sätteid, arvestades käesoleva määruse erisustega.

§ 2. Õpetajate koolituse eesmärk

Õpetajate koolituse eesmärk on Eesti Vabariigi kindlustamine kutse-, eri- ja ametialaselt pädevate õpetajatega, kes:

- järgivad üldinimlikke eetilisi põhimõtteid ja austavad õppija inimväarikust;
- oriendeeruvad ühiskonna haridusvajadustes ja suudavad tegutseda muutuvus haridussituatsioonis;
- arvestavad isiksuse individuaalset arengut ja kasutavad seda toetavaid õpetamismeetodeid;
- suudavad ellu viia õppeasutuse arengu- ja õppekavade taotlusi;
- osalevad hariduselu edendamisel nii õppeasutuses kui väljaspool õppeasutust;
- täiendavad oma kutse-, eri- ja ametialast pädevust.

2. peatükk Õpetajakoolitus

§ 3. Õpetajakoolitus

- Õpetajakoolitus toimub kõrghariduse tasemel.
- Klassiõpetaja õpetajakoolitus toimub integreeritud bakalaureuse- ja magistriõppe õppekavadel põhineva õppena.
- Akadeemilise töötaja õpetajakoolitus toimub magistri- või doktoriõppes või täienduskoolitusena.
- Käesoleva määruse § 7 lõikes 3 sätestatud juhul ei pea õpetajakoolituse koostisosadeks oleval õpingud toimuma kõrghariduse tasemel.

§ 4. Õpetajakoolituse alustamine

- (1) Õpetajakoolituse alustamiseks kohaldatakse vastava kõrgharidusastme alustamise tingimusi, kui käesolevast määrusest ei tulene teisiti.
- (2) Klassiõpetaja õpetajakoolituse alustamise tingimus on keskharidus või sellele vastav kvalifikatsioon.
- (3) Täiendava õppeaine või eriala õpetamise õpetajakoolituse alustamise tingimus on õpetajakoolituse ja kasvatusteaduste õppesuunda kuuluva õppekava läbimine kõrghariduse tasemel.
- (4) Koolieelse lasteasutuse õpetaja, põhikooli klassiõpetaja, põhikooli ja gümnaasiumi ühe või mitme aine õpetaja ja eripedagoogi ning kutseõppeasutuse õpetaja õpetajakoolituse alustamise täiendav tingimus on kutsesobivuskatsete läbimine.

§ 5. Õpetajakoolituse koostisosad

- (1) Õpetajakoolituse õppekava koostamisel arvestatakse lisaks õpetajate koolituse raamnõuetele teisi vastava õppeasutuse õppe- ja kasvatustegevust reguleerivaid õigusakte ja riiklikke õppekavasid.
- (2) Õpetajakoolituse koostisosad on:
 - 1) üldhariduslikud õpingud;
 - 2) aine- või erialased õpingud;
 - 3) kutseõpingud;
 - 4) pedagoogilist uurimuslikku tööd sisaldav vastava kõrgharidusastme lõputöö või -eksam.
- (3) Täiendava õppeaine või eriala õpetamise õpetajakoolitus koosneb aine- või erialastest õpingutest ning vastavast didaktikast ja praktikast.
- (4) Akadeemilise töötaja õpetajakoolituse sisu määratakse kindlaks magistri- või doktoriõppe õppekavas täiendusena varasematele õpingutele või täienduskoolituse õppekavas.

§ 6. Üldhariduslikud õpingud

- (1) Üldhariduslikud õpingud kujundavad õpetaja üldkultuurilist, kommunikatiivset ja sotsiaalset pädevust ning lähtuvad õpetaja eeldatavast kutse-, eri- ja ametialast.
- (2) Üldhariduslike õpingute eesmärk on:
 - 1) süvendada arusaamist inimestes, ühiskonnas ja ümbritsevas keskkonnas toimuvast;
 - 2) süvendada arusaamist vaadete paljususest ning vajadusest olla tolerantne ja hoiakult demokraatlik;
 - 3) arendada suhtlus- ja eneseväljendusoskust, eesti keele ja võõrkeelte oskust ning oskust kasutada info- ja kommunikatsioonitehnoloogia võimalusi.
- (3) Üldhariduslikud õpingud sisalduvad kõrghariduse esimese ja teise astme õppekavas.

§ 7. Aine- või erialased õpingud

- (1) Aine- või erialaste õpingute eesmärk on:
 - 1) omandada aine- või erialased teadmised ja oskused lähtuvalt kutse-, eri- ja ametiala ajakohastest nõuetest;
 - 2) omandada süsteemne kujutlus inimesest, ümbritsevast keskkonnast ja ühiskonnast ning oskus neid käsitleda oma õppeaine või eriala seisukohalt.
- (2) Aine- või erialased õpingud sisalduvad vastava kõrgharidusastme õppekavas.
- (3) Erialadel, kus puudub õpe kõrghariduse tasemel, sisalduvad kutseõpetaja aine- või erialased õpingud kutsekeskhariduse taseme õppekavas.

§ 8. Kutseõpingud

- (1) Kutseõpingute eesmärk on tagada kutsestandardis kirjeldatud kutsealaste teadmiste ja oskuste omandamine.
- (2) Kutseõpingud sisalduvad vastava kõrgharidusastme õppekavas. Kutseõpingute maht on vähemalt 60 ainepunkti ja need sisaldavad üldkasvatusteaduslikke, psühholoogilisi, ainedidaktilisi ja pedagoogilisi uurimismeetodeid käsitlevaid õppeaineid ning vähemalt 10 õppenädalat juhendatud praktikat.
- (3) Õppetöös osaleva akadeemilise töötaja õpetajakoolitus sisaldab vähemalt 6 ainepunkti üldkasvatusteaduslikke, psühholoogilisi ja ainedidaktilisi õppeaineid.

§ 9. Õpetajakoolituse õppekavas määratud õpetajakoolituse maht

- (1) Kutseõpetaja õpetajakoolituse õppekavas määratud õpetajakoolituse maht on 180 ainepunkti.

(2) Koolieelse lasteasutuse õpetaja õpetajakoolituse õppekavas määratud õpetajakoolituse maht on 180 ainepunkti.

(3) Klassiõpetaja õpetajakoolituse õppekavas määratud õpetajakoolituse maht on 300 ainepunkti.

(4) Põhikooli ja gümnaasiumi ühe või mitme aine õpetaja ja eripedagoogi ning kutseõppeasutuse õpetaja bakalaureuse- ja magistriõppe õppekavades määratud õpetajakoolituse maht kokku on 300 ainepunkti.

(5) Täiendava õppeaine või eriala õpetamise õpetajakoolituse õpingute maht moodustab õpetajakoolituse õppekavas määratud õpetajakoolituse mahust vähemalt 20 ainepunkti ja sisaldab vähemalt 6 ainepunkti ainedidaktikat ja praktikat.

(6) Õppetöös osaleva akadeemilise töötaja õpetajakoolitus moodustab vähemalt 6 ainepunkti magistri- või doktoriõppe õppekavas määratud õppe mahust või toimub täienduskoolitusena vähemalt 160 tunni mahust.

§ 10. Õpetajakoolitust korraldavatele akadeemilistele töötajatele esitatavad üldnõuded

(1) Õpetajakoolitust korraldavatele akadeemilistele töötajatele kohaldatakse vastava kõrgharidusastme akadeemilistele töötajatele kehtestatud nõudeid.

(2) Ainedidaktilisi õppeaineid õpetavatel akadeemilistel töötajatel on vähemalt kolmeaastane aine- või erialane õpetamiskogemus vastava haridusastme õppeasutuses.

(3) Akadeemilised töötajad, kes korraldavad koolieelse lasteasutuse õpetaja, klassiõpetaja, põhikooli ja gümnaasiumi ühe või mitme aine õpetaja õpet või kutseõppeasutuse õpetaja kutseõpinguid, annavad iga kolme aasta jooksul vastava haridusastme õppeasutuses vähemalt 100 õpetatavale ainele või erialale vastavat tundi.

§ 11. Õpetajakoolituse lõpetamine

(1) Kõrghariduse tasemel toimuv õpetajakoolitus lõpeb vastava kõrgharidusastme lõpetamisele kehtestatud tingimustel ja korras.

(2) Klassiõpetaja õpetajakoolitus lõpeb lõpueksami sooritamise või lõputöö kaitsmisega. Klassiõpetaja õpetajakoolituse lõpetanud isikule annab ülikool diplomi õppekava täitmise ja magistrikraadi andmise kohta, akadeemilise õiendi ja tasuta ingliskeelse akadeemilise õiendi. Klassiõpetaja õpetajakoolituse lõpetanud isikul on õigus jätkata õpinguid doktoriõppes ülikooli nõukogu kehtestatud korras.

(3) Täiendava õppeaine või eriala õpetamise õpetajakoolitus lõpeb vastava õpetajakoolituse õppekava osa lõpetamisele kehtestatud tingimustel ja korras. Õpetajakoolituse lõpetanule antakse täiendava õppeaine või eriala õpetamise õpetajakoolituse läbimist tõendav tunnistus ja akadeemiline õiend või hinneteleht.

3. peatükk Kutseaasta

§ 12. Kutseaasta eesmärk

Kutseaasta eesmärk on toetada õpetaja kohanemist ameti ja organisatsiooniga, arendada edasi õpetajakoolituse õppekavas omandatud kutseoskusi, pakkuda tuge kogemuse puudumisest tekkivate probleemide lahendamisel ning anda õpetajakoolitust läbiviivale õppeasutusele tagasisidet õpetajakoolituse kohta.

§ 13. Kutseaasta alustamine

Kutseaasta alustamise tingimus on õpetajakoolituse lõpetamine.

§ 14. Kutseaasta läbimine

(1) Õpetajakoolitust läbiviiv õppeasutus koostab käesoleva määruse §-s 12 nimetatud eesmärgi saavutamiseks kutseaasta tugiprogrammi. Õpetaja läbib kutseaasta tugiprogrammi enda valitud õpetajakoolitust läbiviivas õppeasutuses.

(2) Õpetaja läbib kutseaasta mentori juhendamisel. Õpetajale määrab mentori selle õppeasutuse juht, kus õpetaja läbib kutseaastat.

(3) Kutseaastat läbiv õpetaja koostab oma esimese tööaasta analüüsi.

§ 15. Kutseaasta lõpetamine

(1) Kutseaasta lõpus annab mentor kutseaastat läbiva õpetaja tööle tagasisidet vaadeldud tundide ja õpetaja töö analüüsi alusel. Mentor vormistab tagasiside kirjalikult ning esitab selle õppeasutuse juhile.

(2) Kutseaasta tugiprogrammi läbimise kohta väljastab õpetajakoolitust läbiviiv õppeasutus õpetajale tunnistuse.

4. peatükk Õpetaja tööalane täiendusõpe

§ 16. Õpetaja tööalane täiendusõpe

Õpetaja tööalase täiendusõppe eesmärk on luua õpetajatele võimalused eneseanalüüsiks ja professionaalseks arenguks ning kujundada inspireeriv ja innovaatiline hoiak, mille kaudu kasutada omandatud teadmisi ja oskusi parimal moel oma töös õppija arengu toetamisel.

§ 17. Õpetaja tööalase täiendusõppe korraldus

(1) Õpetaja tööalase täiendusõppe kavandamisel ja läbiviimisel on aluseks:

- 1) kutsestandardites kirjeldatud kompetentsusnõuded;
- 2) õpetaja eneseanalüüs ja tagasiside tema tööle;
- 3) õpetaja enese professionaalse arengu ja õppeasutuse arengu vajadused ning riiklikud haridusprioriteedid.

(2) Õpetaja tööalane täienduskoolitus on osa täiendusõppest ja sellele laienevad täiskasvanute koolituse seaduse sätted täienduskoolituse kohta.

5. peatükk Rakendussäte

§ 18. Määruse jõustumine

Määrus jõustub 1. septembril 2019. a.

Mailis Reps
Minister

Mart Laidmets
Kantsler